

Asociațiunea pentru literatură
română
Str. Șoseaua 6 Sibiu

: 1 exemplar 30 bani.

aminceă, 21 Septemvrie 1919

Nr. 37

FOAIA POPORULUI

Se pare în fiecare săptămână

Cea mai veche foaie politică-poporală înființată la anul 1892 de partidul național român

Sub conducerea unui comitet

PREȚUL ABONAMENTULUI		Redacția și Administrația: Sibiu, strada Măcelarilor Nr. 12. (lângă poșta)	INSERATE se primesc la BIROUL ADMINISTRAȚIEI (strada Măcelarilor Nr. 12)
Pe un an	Lei 14.-		
Pe o jumătate de an	Lei 7.-	Telefon Nr. 146.	Un șir pe lită primădată 50 bani, a doua-oară 40 bani, a treia-oară 30 bani.
Pe un pătrar de an	Lei 3.50	Adresa telegrafică: Foaia Poporului.	
Prețul unui Exemplar	Lei -30		

Povețe pentru alegeri.

Din mila lui Dumnezeu, care ne-a ajutat să ajungem zilele frumoase de astăzi, când toți Românii suntem uniți într'un stat mare, frumos și înzestrat cu toate darurile bogate ale naturii, și din înțelepciunea oamenilor noștri dela conducere, avem o lege electorală, compusă așa, cum ne-am dorit-o noi totdeauna și cum am cerut neconținut dela stăpânitorii noștri de până eri alaltăeri să ne-o dea: lege electorală întemeiată pe votul universal.

Nu se mai face acum deosebire între om și om și drept de vot pentru alegerea de deputați la sfatul țării nu mai au numai cei cu învățătură și cei cu avere, ci toți cari sunt trecuți de 21 ani, au locuință stabilă în vre-o comună de pe teritoriul țării și nu au ajuns în conflict cu legile pentru fapte neiertate; iar cei trecuți de 40 de ani, au drept de alegători și pentru senat, al doilea corp legiuitor al României-Mari. Nu vor mai merge deci la urnă numai câțiva din sat, ci toți sătenii, pentru că așa e cu dreptate, că dacă la sarcini, la purtarea cheltuelilor pentru susținerea și prosperarea statului, toți suntem chemați și toți datori suntem a aduce obolul nostru, la exerciarea drepturilor cetățenești tot așa de egal trebuie să fim toți.

Listele electorale, compuse pe temeiul noiei legi electorale, votată de Marele Sfat național, — care și-a ținut ședințele la începutul lunei trecute aici, în Sibiu, apoi sancționată de Majestatea Sa, Regele nostru Ferdinand, și publicată în „Monitorul Oficial“ din București și în „Gazeta Oficială“ din Sibiu, — vor fi gata pretutindenea, în toate județele și se va fi purtat de grije, ca toți cei îndreptățiți a alege, se fie trecuți în ele.

S'au luat apoi măsuri din partea celor dela conducere și pentru compunerea din vreme a birourilor, a comite-

telor de alegere și de votare, așa, ca toate se fie pregătite pentru zilele cele mari dela începutul lunei Octomvrie, când vom avea să ne prezentăm toți la urnă și se ne dăm votul, nesiliți de nime, neîmpedecați de nime, din liberă voință și cu curată conștiință, pentru aceia, pe cari li credem de vrednici să ne reprezinte în parlamentul țării, în cameră, ori în senat. Vor fi primele alegeri libere la cari luăm parte, noi cei din Transilvania, Banat și ținuturile românești din Ungaria, uniți pe vecie cu vechiul regat român, primele alegeri, din cari voința noastră trebuie se lase biruitoare, nu voința altora, ca până eri-alaltăeri.

Iar pentruca voința noastră să poată eși biruitoare pretutindenea cu demnitate și în mod impunător, se cere, ca oamenii se cadă de acord din vreme pretutindenea asupra persoanelor cari vor fi de ales, atât pentru adunarea deputaților, cât și pentru senat. Impărțirea circumscripțiilor, a cercurilor de alegere, încă s'a făcut și decretul Consiliului Dirigent din Sibiu, referitor la aceasta împărțire s'a publicat în numărul mai nou al „Gazetei Oficiale“, apărut Sâmbătă. E pus în măsură deci se știe fiecare alegător, la care circumscripție aparține și pot se știe toți, cari comune au se aleagă împreună pe deputatul ori senatorul trimis la București, ca să le reprezinte interesele.

Nu mai este deci alta de făcut, decât ca oamenii se-și aleagă pretutindenea candidații, pentru adunarea deputaților și pentru senat, ca apoi grupându-se toți cei din o circumscripție în jurul celui aflat vrednic de încredere, să-l scoată la alegere din urnă ca pe alesul lor, ca pe reprezentantul lor.

Legea electorală ne-au dat-o conducătorii noștri politici de astăzi,

din a căror înțelepciune și judecată dreaptă o avem așa cum e, bună și mulțumitoare pentru toți. Din buna chibzueală a lor avem și împărțirea circumscripțiilor, gruparea comunelor în cercuri de alegere și tot ei au făcut, prin organele supuse lor, toate pregătirile pentru sevârșirea netedă, neîmpedecată a alegerilor, atât pentru adunarea deputaților, cât și pentru senat. Cele ce mai sunt de făcut, candidările însă nu mai formează drepturi ori datorințe pentru conducătorii dela centru, ci sunt drepturi și datorințe rezervate alegătorilor înșiși. Ei au se face candidaturile pretutindenea și ei au se aleagă. Am dori deci, ca conducătorii noștri de astăzi, să nu cadă în greșelile și păcatele stăpânitorilor noștri de eri, cari trimeteau pe capul alegătorilor candidați streini și cu totul necunoscuți, ci se lase alegătorii să se pronunțe ei singuri, că în cine au încredere și pe cine vreau să-l aibă de candidat, fie la alegerea pentru adunare deputaților, fie pentru senat. De altă parte earăși am dori, ca nime să nu se angajeze de capul său față de candidații cari singuri vor veni și se vor îmbia de candidați, ci se aștepte, până toți fruntașii din circumscripție se vor întruni, se vor sfătui și vor cădea de acord asupra candidatului, ori a candidațiilor. Nici o comună se nu candideze deci singură, ci numai în bună înțelegere cu celelalte comune, cu cari împreună formează circumscripția, și împreună are se face alegerea. Mai presus de toate însă am dori, că nici la candidare, nici la votare, deci la alegere, să nu se face desbinare între cărturăria noastră și țărănimea noastră, ci domni și țărani, împreună se face candidarea și alegerea, candidând și alegând numai pe acela, ori pe aceia, cari se bucură de stima, iubirea și încrederea tuturor.

Și încă o dorință. Am dori foarte mult, ca la candidările și apoi la

alegerile ce se vor face, să nu fie trecuți cu vederea aceia dintre ai noștri, cari prin munca săvârșită în trecut spre binele neamului, prin jertfele aduse din partea lor pe altarul neamului, prin suferințele îndurate prin temnițele ungurești, se nu fie trecuți cu vederea, ci se fie toți scoși pe plan ca candidați din partea alegătorilor înșiși, pentru că ei, în modestia lor, nu se vor îmbia niciodată nimănui, nu se vor îmbulzi niciodată ca se lasă la suprafață, ca mulți alții dintre cei nechemăți și mai puțin vrednici decât ei. Dacă Consiliul Dirigent i-a trecut pe unii cu vederea și i-a dat uitării cu ocaziunea îndeplinirii diferitelor posturi, nu e permis ca alegătorii să-i facă uități! E de datorința alegătorilor să le îmbie ei candidatura și să-i aleagă, fie pentru adunarea deputaților, fie pentru senat, onorându-i cu câte un mandat, pentru că onorându-i pe ei cu încrederea, se

onorează pe sine înșiși. Să nu uităm pe nici un moment, că fără munca lor din trecut, când au ținut trează în sufletul poporului nostru conștiința națională, că fără jertfele de ei aduse și fără suferințele lor, îndurate pentru sfânta cauză națională română, nu am fi ajuns zilele fericite de astăzi, zile de deplină libertate națională, pentru că ei au atras atențiunea străinătății asupra noastră, asupra suferințelor noastre seculare, prin munca, prin jertfa și prin suferințele lor!

Făcând astfel, vom arăta lumii, că suntem un popor matur și vrednic de libertățile la cari am ajuns, suntem un popor, în sufletul căruia e adânc înrădăcinată cea mai frumoasă virtute creștinească: recunoștința; vom arăta, că suntem vrednici de legea liberală electorală pe care o avem și care ne dă puțința de a compune parlamentul țării după voința noastră.

alt punct, care le îndreptățește să controleze legarea de contracte comerciale și economice cu statele streine.

Ambsele aceste puncte sunt vătămătoare pentru România, fiindcă fi stîrbește demnitatea și neatarnarea și taie și în interesele ei economice. De aceea România nu a voit să subscrie tratatul de pace cu Austria, decât numai cu rezervele necesare făcute în privința acestor două puncte, dar consiliul suprem, care ține locul conferinței de pace, n'a primit o subscrierea de tratat de pace cu rezerve, și astfel România nu a scris de loc tratatul de pace cu Austria, precum nu l'a scris nici Jugo Slavia, tot din motivul punctului referitor la controlarea respectării drepturilor minorităților.

Nu putem decât să aprobăm procedura guvernului prezidat de dl Brăteanu și se dorim, ca noul guvern, oricum va fi compus, să nu se abată dela punctul de vedere al demisionatului guvern, ci se continue a apăra, prin rezistență energică, demnitatea și independența statului, care nu poate să fie jertfită de dragul nimănui.

Demisia guvernului.

Felul cum a fost tratată România la conferința de pace, a îndemnat pe domnul prim ministru I. I. C. Brăteanu să părăsească Parisul încă înainte cu două luni, ca primdelegat al țării, și să vină acasă. De atunci criza de guvern la noi a ramas mereu la suprafață, fără a primi formă concretă. Acum însă ea a izbucnit în toată forma. Dl I. I. C. Brăteanu, președintele consiliului de miniștri, a prezentat Maiestății Sale, Regelui Ferdinand, Vineri, în 12 Septembrie, demisia întregului guvern, motivată astfel:

Sire.

După victoria aliaților, Maiestatea Voastră a binevoit a mă însărcina cu formarea ministerului și a mă numi primdelegat al României la conferința de pace. Am primit, de acord cu colegii mei, această înaltă și grea misiune, rugând pe Maiestatea Voastră, să binevoiască a aproba, ca să n'o îndeplinesc, decât pe temeiul tratatului de alianță, ce semnaserăm la 1916. Consiliul suprem al marilor puteri, care a înlocuit conferința de pace a statelor aliate, n'a ținut seamă de acest tratat și a hotărât să impună României condițiuni, pe cari ea nu le poate primi, de oarece sunt incompatibile cu demnitatea, neatarnarea și interesele sale politice și economice. Aceasta este convingerea unanimă a membrilor guvernului, atât celor din vechiul regat, cât și a celor ce reprezintă toate ținuturile unite. Tratatul nostru de alianță fiind astfel nesocotit, am onoare a ruga pe Maiestatea Voastră, să binevoiască a primi demisionarea ministerului. Sunt cu cel mai profund respect. Sire, al Maiestății Voastre prea plecat și supus servitor: Ion I. C. Brăteanu, președintele consiliului de miniștri. București, 12 Septembrie 1919.

Maiestatea Sa, Regele Ferdinand, a aflat, că e pe deplin motivată retră-

gerea guvernului dela conducerea afacerilor țării și a primit demisia înștată de domnul Brăteanu. A chemat apoi la sine pe toți fruntașii țării, pentru a se sflătuți cu ei asupra modului rezolvării crizei. Primul care a fost primit în audiență din partea Maiestății Sale, Vineri înainte de amiază, a fost domnul Iuliu Maniu, președintele Consiliului Dirigent al Transilvaniei, Banatului și ținuturilor românești din Ungaria. Au urmat apoi ceilalți.

Asupra motivelor cari au provocat retragerea guvernului prezidat de dl Brăteanu ținem să dăm cititorilor ziarului nostru următoarele lămuriri.

În tratatul de alianță, semnat în anul 1916, înainte de a intra România în războiu, se prevăd estinse teritoriile României-Mari până la Tisa și Dunăre, deci se prevede, că Banatul întreg are să revină României. La intervenirea americanilor însă o parte a Banatului se dă Sârbilor, cam jumătate din jud. Torontal, pe motivul, că aci populațiunea e în majoritate sârbescă; ceea ce nu e adevărat, pentru că Sârbii numai față de Români sunt mai mulți în Torontal, pe când Români cu Șvabii împreună sunt cu mult mai mulți decât Sârbii, ear Șvabii au cerut în un memorandum prezentat conferinței de pace, să fie alăturați toți la România, nu la Sârbia. Aceasta este deci neluarea în seamă din partea conferinței de pace a tratatului de alianță dela 1916.

Mai sunt apoi și alte două motive, cari au îndemnat guvernul să demisioneze. În tratatul de pace legat cu Austria este un punct, care vorbește despre îndreptățirea puterilor mari de a controla felul cum va respecta România (și celelalte state cari primesc teritorii din Austro-Ungaria) drepturile minorităților (a popoarelor mici) și un

Răvaș politic.

Zilele de alegere.

În privința zilelor de alegere pentru adunarea deputaților și pentru senat, precum și referitor la prezentarea candidaturilor, s'a dat dela resortul afacerilor interne următorul ordin-circular:

Întru executarea Înaltului Decret-regal, numărul 3589 din 19 August 1919, pentru Transilvania Banat și ținuturile românești din Ungaria ordonăm următoarele: 1. Alegerile pentru adunarea deputaților se vor ținea în ziua de 5 Octomvrie 1919, iar cele pentru senat în ziua de 10 Octomvrie 1919. 2. Declarațiile de candidatură se vor prezenta pentru alegerile la adunarea deputaților în ziua de 26 Septembrie 1919, pentru alegerile la senat în ziua de 1 Octomvrie 1919. 3. Birourile electorale centrale vor face dispozițiile necesare cu observarea acestor termene. Sibiu 2 Septembrie 1919. Pentru șeful de resort: *Dr. Onțor*, secretar general.

* Biruința dela Marna.

În Dumineca trecută s'a serbat cu mare solemnitate pretutindenea în Franța aniversarea a cincea dela prima biruință a Francezilor la Marna. Cum se știe, trupele germane înaintaseră înainte cu cinci ani pe teritor francez până la râul Marna. Nu mai aveau decât să'l treacă și apoi să iee drumul spre Paris. Și în închipuirea lor toți Germanii credeau, că cel mult în două săptămâni trupele lor se vor afla în Paris, unde apoi împăratul Wilhelm va dicta Francezilor pacea. La Marna i-a așteptat însă tăcutul dar iscusitul general Joffre, cu o armată număroasă, bine instruită, bine disciplinată și din destul prevăzută cu de toate și a măsurat nemților o bătaie, de care își vor aduce

aminte cât trăesc. În raptul capului au trebuit să se retragă, departe îndărăt. În anul 1918 vara Nemții au înaintat din nou până la Marna, dar acum i-a luat în primire generalul Foch, dându-le o nouă bătăie, mai mare decât cea dintâi, și luându-i la goană până ce i-a scos din Franța și i-a silit să depună armele. Dacă învingeau nemții la Marna, înainte cu cinci ani, iată ce condițiuni de pace ar fi dictat Francezilor: (Se cunoaște adecă scum planul lor de pace de atunci). Franța perde toate coloniile, terenul ocupat de Nemți trece la Germania, Franța plătește 10 miliarde despăgubire de războiu, mărfurile germane intră în Franța fără vamă timp de 25 ani, derămarea tuturor fortărașelor franceze, Franța predă Germaniei trei milioane de puști, trei mii de tunuri și patruzeci mii de cai; recrutării nu are dreptul să facă în curs de 25 ani; Franța strică alianța cu Rusia și cu Anglia. Acestea revoltătoare condiții le-ar fi pus Nemții Francezilor, dacă nu mâncau la Marna bătăia pe cere au mâncat-o, întâi la 1914, apoi la 1918.

* Dobrogea e a noastră.

Era vorba, că conferința de pace dela Paris ar avea de gând să facă o mică îndreptare de graniță între România și Bulgaria și se dea acesteia din urmă o parte din aceea ce primise România dela Bulgari prin tratatul de pace dela 1913. Mai ales americanii erau aceia, cari cereau, ca districtul Dobrici se fie dat îndărăt Bulgarilor, fiindcă aci populațiunea e în cea mai mare parte bulgară și turcă. Ar fi fost un act de cea mai mare nedreptate, pentru că nu se cuvine, ca dela un aliat, care ți-a adus în războiu cele mai mari și mai bune servicii, se iai ceva și se dai dușmanului, cu care ai purtat războiul. Și conferința de pace nici nu a primit acest punct de vedere, ci în contractul de pace, predat delegației bulgare, a trecut punctul însemnat pentru noi, că chestia Dobrogei nu poate fi lustră în discuție și că granițele româno-bulgare rămân cele stabilite la anul 1913, deci acelea, cari au existat la anul 1916, când a intrat România în războiu.

* Pacea cu Austria.

Dupăce adunarea națională din Austria a dat împuternicire guvernului, prin hotărârea adusă cu 100 de voturi, contra 25, plus 50 de abțineri, să se subscrie tratatul de pace, în forma cum i-s'a prezentat din partea conferinței de pace, delegații austriaci au semnat pacea. Joi săptămâna trecută, la orele 10 înainte de amiază. Adunarea națională austriacă va ratifica tratatul de pace în curs de 15 zile. Dintre aliași n'au scris tratatul de pace delegații Jugo-Slaviei și ai României, din motivul, că tratatul conține puncte vătămătoare pentru aceste state. Reprezentanții Ceho-Slovaciei l'au scris.

* Din Ungaria.

Așa se pare, că în Budapesta sunt doi miniștri-prezidenți: Friedrich, care n'a abzis, dar pe care Antanta nu l'a recunoscut și Heinrich, care nu poate

să și formeze cabinetul, din pricină, că nime nu vrea se între în el. Friedrich a declarat, că el se retrage bucuros, dacă i-se dă garanță că prin această starea de lucruri în Ungaria se îmbunătățește, și dacă i-se lasă mână liberă la alegeri, pentru că e convins, că în parlamentul țării partidul său va avea majoritatea. Atâtă se știe despre unul dintre miniștri prezidenți ai Ungariei, iar despre celalalt, neamț și el, ca cel dintâi, se știe numai atâtă, că a renunțat la gloria de a forma guvern. Se mai știe apoi, că Antanta nu l'voeste nici pe unul, nici pe celalalt, ci probabil va introduce dictatura militară în Ungaria. Se vorbește despre numirea generalului Gordon de dictator al Ungariei.

* Chestia teritorului Teschen.

O mare bătăie de cap a format pentru conferința de pace teritorul Teschen, pe care l'reclamau atât Polonia, cât și Ceho-slovacia, din cauza minelor bogate pe cari le are. Consiliul suprem ocupându-se săptămâna trecută din nou cu chestia aceasta, a luat hotărâre, să nu împartă acest teritor între Polonia și Ceho-slovacia, cum voise mai înainte, ci se lasă în grija populațiunei, ca ea se decidă prin plebiscit, unde voeste să fie alăturată, la Polonia ori la Ceho-slovacia? Ambele părți sunt învoite ca să se procedeze astfel și să se decidă chestia prin plebiscit. Și dacă pentru Teschen s'a acceptat de bună această procedură, plebiscitul, de ce nu se decretază plebiscitul și pentru mult cercatul nostru Torontel?

Extras din ordonanța Nr. 21 și 25.

Comandamentul Trupelor din Transilvania ordonează, că

1) Vor fi considerați că vinovați toți aceia, cari fără rea credință prin localuri publice, în gări, trenuri, în restaurațiuni, pe străzi, vor vorbi sau vor discuta în ori ce chip știri, fie adevărate, fie închipuite sau își vor da părerile despre operațiunile de războiu, sau despre situație și mișcarea trupelor, precum și ceice vor critica poruncile date de autoritățile militare sau ori ce alte măsuri cu privire la armata română.

2) Ceice să vor face vinovați de una dintre poruncile de mai sus, să vor pedepsi de judecatori militari cu închisoare până la un an și amendă până la 2 mii de Lei.

Când însă faptele de mai sus, să vor săvârși cu gând de spionaj sau trădare, pedepsele vor fi cu mult mai aspre, după legile de războiu.

[Muncitorimea nu alege!

Partidul social-democrat din Ardeal, Banat și ținuturile românești din Ungaria, s'a întrunit în conferință în Sibiu, în zilele de 7 și 8 Septemvrie, și a luat hotărâre, să nu participe la alegerile ce se vor face pe la începutul

lunei viitoare, din două motive: cenzura și starea de asediu în teritoriile unite cu vechiul regat român. Fără a ne solidariza cu partidul social-democrat dela noi și fără a ne identifica cu programul și cu aspirațiunile acestui partid, trebuie se recunoaștem și se mărturisim, că procedura partidului e corectă, când se reține dela alegeri. Care e situația la noi? Întruniri publice nu se pot ținea, prin scrisori nu te poți pune în legătură cu alegătorii, pentru că acestia vor primi scrisorile dacă peste tot le vor primi abia după alegeri, și astfel cum se candidezi, cum se pregătești alegătorii pentru alegeri? Nu s'ar fi putut suspenda în fața alegerilor, cel puțin cu o lună mai înainte, starea de asediu și cenzura? Dar nu mai lungim vorba, ci lăsam se urmeze rezoluțiunea votată de partidul social-democrat, în conferința despre care făcurăm pomenire. Ea sună astfel: „Conferința partidului social-democrat din Ardeal, Banat și ținuturile ungurene, ținută la Sibiu în 7 și 8 Septemvrie 1919, declară:

Partidul social-democrat stând pe baza parlamentarismului, se folosește în lupta sa pentru desrobirea clasei muncitoare de toate mijloacele politice și în special de parlament, care constituie pentru muncitorime tribuna cea mai înaltă, de unde cererile sa'e răsună mai în depărtare și care este arena luptelor politice directe, dela cari muncitorimea a fost sistematic exclusă până în ziua de azi, dar la cari totdeauna a năzuit a lua parte, spre a contribui la democratizarea instituțiilor de stat.

Referitor la alegerile pentru Constituantă, conferința hotărâște în principiu, că partidul social-democrat, care este reprezentantul adevărat al poporului muncitor, are îndatorirea a lua parte în campania electorală și a aduce la izbândă programul său.

Stabilind acestea, conferința protestează însă împotriva faptului, că nici până în ziua de azi nu s'a ridicat starea de asediu, care împiedică desfășurarea oricărei acțiuni electorale a partidului social-democrat. În consecință hotărâște și aceea, că întrucât starea de asediu nu se va ridica în cel mai scurt timp, partidul social-democrat să absteie dela alegeri în semn de protestare împotriva terosrei stăpânitoare, care voieste să excludă și în viitor muncitorimea din Corpurile legiuitoare, forțând o astfel a recurge la mijloace extraparlamentare, spre a-și asigura existența și drepturile sale firești“.

Harta României Mari

cuprinzând toate noile ținuturi locuite de Români, cum și granițele țărilor mărginașe, se află de vânzare la

Librăria „Foaia Poporului“
Sibiu, str. Măcelarilor 12.

Circumscripțiile electorale.

Decretul numărul XVI al Consiliului Dirigent al Transilvaniei, Banatului și ținuturilor românești din Ungaria, publicat în numărul 54 al „Gazetei Oficiale” din 13 Septembrie 1919, stabilește după cum urmează cercurile în cari se vor face la ziua de 5 Octombrie 1919, alegeri pentru Adunarea deputaților, iar în 10 Octombrie alegerile pentru Senat.

Pentru adunarea deputaților alege:

1. Județul *Alba-Inferioară* 8 deputați, aleși în circumscripțiile: Alba-Iulia, Vințul de jos, Oana, Blaj, Aiud, Uioara, Abrud și Ighiu.

2. Județul *Arad* 14 deputați, aleși în circumscripțiile: Pecica-română, Sântana, Simândul de jos, Chișineu, Cermeni, Ineu, Șiria, Târnova, Radna, Săvârșin, Buteni, Hălmaș și orașul Arad cu două circumscripții și cu doi deputați.

3. Județul *Bichis* 2 deputați, aleși în circumscripțiile: Ciaba și Ciaba.

4. Județul *Bihor* 19 deputați, aleși în circumscripțiile: orașul Oradea-Mare (două circumscripții cu doi deputați), Vășoșu, Beiuș, Răbăgani, Tinca, Beliu, Salonta, Ceica, Cefa, Tilaagd, Silard, Sichelhăd, Cristea, Uifalău, Leta-Mare, Borodul Mare, Aleșd și Marghita.

5. Județul *Bistrița-Năsăud* 5 deputați, aleși în circumscripțiile: Năsăud, Bergoprund, Bistrița săsască, Rodna-vechi și Bistrița română.

6. Județul *Brașov* 4 deputați, aleși în circumscripțiile: orașul Brașov, Feldioara, Satalung și Codlea.

7. Județul *Caras-Severin* 17 deputați, aleși în circumscripțiile: Birchiș, Făget, Balint, Lugoj, Sacul, Jidovini, Bocșa-montană, Reșița, Carasova, Oravița, Caransebeș, Armeniș, Teregovă, Sasca, Bozovici, Mo'dova-nouă și Orșova.

8. Județul *Cenad* 4 deputați, aleși în circumscripțiile: Nădlac, Batania, Comloșul-slovac și Macău.

9. Județul *Ciuc* 4 deputați, aleși în circumscripțiile: Mercurea Ciucului, Cârța (Karczfalva) Ghergheni (Gyergyószentmiklos) și Tulgheș.

10. Județul *Cojocna* 11 deputați, aleși în circumscripțiile: orașul Oluj (două circumscripții cu doi deputați), Cojocna, Borșa, Hida, Gilău, Mănăstur, Hiedin, Mosiu, Urmeniș și Teacă.

11. Județul *Făgăraș* 4 deputați, din circumscripțiile: Făgăraș, Arpașul de jos, Șercaia și Bran.

12. Județul *Hunedoara* 14 deputați, aleși în circumscripțiile: Baia-de-Criș, Brad, Geogiu-de-jos, Deva Băița, Iliă, Dobra, Hunedoara, Orăștie, Romos, Hașeg, Pui, Petroșeni și Lupeni.

13. Județul *Maramureș* 9 deputați, aleși în circumscripțiile: Vișău, Dragomirești, Răhău, Sighet, Bărsana, Șagatag, Câmpulung, Teceu și Hust.

14. Județul *Mureș-Turda* 8 deputați, aleși în circumscripțiile: orașul Târgul Mureș, Bandul de câmpie, Erneul mare, Sângarciu (Erdőszentgyörgy) Miercurea-Nisj (Nyárádszereda), Reghinul-săsesc, Gurghiu și Toplița.

15. Județul *Odorheiu* 4 deputați, aleși în circumscripțiile: Odorheiu, Cristur, (Székelykeresztur, Homorod și Parajd).

16. Județul *Sălaj* 8 deputați, aleși în circumscripțiile: Tășnad, Bobota (Nagydenesida), Șimleul Silvaniei, Orasna, Zălău, Jibău, Someș odorheiu și Cehul-Silvaniei.

17. Județul *Sătmar* 14 deputați, aleși în circumscripțiile: Șomcuta mare, Băia Sprie, Baia-mare, Șeini, Oaș, Arded, Ugocsa, Cărasău, orașul Sătmar, Tarhat, Careii mari, Cingir, Colonia și Ecădul-mare.

18. Județul *Sibiu* 7 deputați, aleși în circumscripțiile: Sibiu centru, Cinnădia, Rășinari, Nozrich, Săliște, Mercurea și Sebeșul săsesc.

19. Județul *Solnoc-Dobâca* 10 deputați, aleși în circumscripțiile: Lăpușul-

unguresc, Lăpușul-român, Baclean, Sicu-Măgheruș, Teotiu, Gherla, Dej, Reteag, Ciachi-Garbău și Ileanda mare.

20. Județul *Târnava-mare* 6 deputați, aleși în circumscripțiile: Sighișoara, Mediaș, Șeica-mare, Agnita, Cincul mare și Cohalm.

21. Județul *Târnava-mică* 4 deputați, aleși în circumscripțiile: Ibașfalău, Dieiosânmartin, Hususău și Bazna.

22. Județul *Timiș* cu ținuturile din *Torontal* 18 deputați, aleși în circumscripțiile: Lipova, Aradul-nou, Seceani, Bălinț, Receaș, Baziaș, Giroc, Ciacova, Gătaia, Ghilad, orașul Timișoara cu două circumscripții și doi deputați, Sănnicolaul mare, Comloșul-mare, Billed, Perjamos, Modos și Delta.

23. Județul *Tret-Scaune* 4 deputați, aleși în circumscripțiile: Sepsisăngorgiu, Ajta-mare, Chezd-Oșorheiu și Covasna. In fine

24. Județul *Turda-Artes* 7 deputați, aleși în circumscripțiile: Murășludoș, Vințul de sus, Turda, Agărbicium, Iara de jos, Trăscău și Cămpeni.

Senatul.

Pentru senat are se alege:

1. Județul *Alba-Inferioară* 3 senatori, aleși în circumscripțiile: Alba-Iulia, Aiud și Blaj.

2. Județul *Arad* cu orașul Arad 6 senatori, aleși în circumscripțiile: Arad, Pecica-română, Radna, Chișineu, Ineu și Hălmaș.

3. Județul *Bichis* un senator, ales în Ciaba.

4. Județul *Bihor* opt senatori, aleși în circumscripțiile: Oradea-Mare, Salonta, Beiuș, Cefa, Ceica, Biharia, Aleșd și Marghita.

5. Județul *Bistrița-Năsăud* 2 senatori, aleși în circumscripțiile: Năsăud și Bistrița.

6. Județul *Brașov* 2 senatori, aleși în circumscripțiile: Brașov și Satalung.

7. Județul *Caras-Severin* 7 senatori, aleși în circumscripțiile: Făget, Lugoj, Reșița, Oravița, Caransebeș, Sasca și Orșova.

FOIȘOARĂ

Marele vistiernic Ali-Beg.

Povestea unui cioban.

Fine.

Șahul Sofi trebni se recunoască, că și celăianul cel mai de rând locuște în case cu mult mai bine aranjate decât marele vistiernic al împărăției sale. Se rușină de aceasta a doua înșelare a sa și voia să se depărteze, când un curtean un dușman al lui Ali-Beg îl făcu atent asupra unei uși din capul coridorului: ușa era ferecată și provăzută cu două lăcate mari.

Regele se apropie de ușă și întreabă pe Ali Beg, că ce ține ascuns sub lăcate atât de mari? Ali-Beg se spărie și se înroși; dar în curând se reculese și spuse regelui: Stăpâne, aici, în camera aceasta, păstrez eu aceea ce mi este mai drag în lumea

aceasta, aceea ce formează proprietatea mea. Tot ce ai văzut în casa aceasta, aparține regelui, domnului meu; aceea, ce e în camera aceasta, e însă al meu avut. Dar în în secret și te rog să nu stăruie să-l vezi.

Regele era acum convins despre vinovăția lui Ali Beg și ordonă cu asprime, că ușa numai decât se fie deschisă. Și s'a deschis. Și ce era în cameră? Pe cei patru păreși albi, câteva cule bătute și în cule acățate: hainele de cioban, fluerul, traista și băta, de pe vremea, când Ali Beg era fiul natuții și păzia turma de oi. Acestea îi erau comorile, pe cari le ținea el ascunse în camera cu ușa ferecată și provăzută cu lăcate mari!

Toți cei de față remaseră ulmiți, iar șahul Sofi se rușină de nou, acum a treia oră, pecând Ali-Beg îi spuse cu modestie următoarele: »Puternice regel! Când m'a aflat marele Abbas pe munte, unde îmi păziam turma, aceste obiecte sărăcăcioase îmi formau întreaga mea avere.

Le-am păstrat, ca singura mea proprietate și ca aducere aminte a fericitei mele copilării, iar marele domnitor a fost cu mult mai bun, decât se voească să mi le iee. Nădăjduesc, că nici tu nu vei voi se mi-le tai, ci mă vei lăsa, ca se plec cu ele îndărăt, spre văile pacinice și spre munții plini de libertate, unde în sărăcia mea m'am simțit cu mult mai fericit decât în prisosurile multe dela curtea ta și între oamenii tei.»

Ali-Beg tacu. Ceilalți toți erau adânc impresionați până la lacrimi. Șahul Sofi și-a desbrăcat însă haina și a pus-o pe umerii lui Ali Beg, ca semn al celei mai înalte grații domnești. Pismătareșii și calomniatorii erau zdrobiți de rușine și n'au mai îndrăznit să-și ridice glasul în contra acestui om nobil și corect. Stimat de toți a trăit încă multă vreme Ali Beg la curte, recunoscându-se din toate părțile însușirile și virtuțile frumoase, și încunjurat fiind de iubirea tuturor, iar după moarte a fost de-

8. Județul *Cenad* 2 senatori, aleși în circumscripțiile: Nădlac și Măcău.

9. Județul *Cluc* 2 senatori, aleși în circumscripțiile: Csikszereda (Sarada Ciucului) și Gyergyószentmiklos (Sănmiclăușul-Giurgiului).

10. Județul *Cofocna* 4 senatori, aleși în circumscripțiile: orașul Cluj Huedin, Cojoena și Mociu.

11. Județul *Făgăraș* 2 senatori, aleși în circumscripțiile: Făgăraș și Zernești.

12. Județul *Hunedoara* 6 senatori, aleși în circumscripțiile: Brad, Ilia, Deva, Orăștie, Hunedoara și Petrojeni.

13. Județul *Maramureș* 4 senatori, aleși în circumscripțiile: Vișeu, Sighet, Câmpu-lung și Tecau.

14. Județul *Mureș-Turda* 3 senatori, aleși în circumscripțiile: Târgul-Mureșului, Reghinul-săsesc și Toplița.

15. Județul *Odorheiu* 2 senatori, aleși în circumscripțiile: Odorheiu și Parajd.

16. Județul *Salaj* 3 senatori, aleși în circumscripțiile: Șimleul-Silvaniei, Zalău și Cehul-Silvaniei.

17. Județul *Sătmar* 6 senatori, aleși în circumscripțiile: Șomeș-Mare, Băimăre, Seini, Satu-Mare, Careii-Mari și Ecedul-Mare.

18. Județul *Sibiu* 3 senatori, aleși în circumscripțiile: Sibiu, Reșinari și Bebeșul-săsesc.

19. Județul *Solnoc-Dobâca* 4 senatori, aleși în circumscripțiile: Ileanda Mare, Dej, Gherla și Belean.

20. Județul *Târnavă-Mare* 2 senatori, aleși în circumscripțiile: Sighișoara și Cohalm.

21. Județul *Târnavă-Mică* 2 senatori, aleși în circumscripțiile: Dicioșanmărtin și Medias.

22. Județul *Timiș* cu ținuturile din *Torontal* 7 senatori, aleși în circumscripțiile: Lipova, Recaș, Ciacova, Timișoara-oraș, Sănicolaul Mare, Perjamos și Madoș.

23. Județul *Treșcaune* 3 senatori, aleși în circumscripțiile: Sepsisângeru și Chezdivășarheiu. În fine

24. Județul *Turda-Arleş* 3 senatori, aleși în circumscripțiile: Murăș-Ludoș, Turda și Câmpeni.

Notăm, că candidările, atât pentru Adunarea deputaților, cât și pentru Senat, se fac la noi numai cu opt (8) zile înainte de ziua alegerii, și nu cu 20 de zile mai înainte de alegere, ca în vechiul regat. Candidările pentru Adunarea deputaților au se fie subscrise de 50 alegători. Să cere și o declarație a candidatului, că primește candidația.

Primirea dascălilor basarabeni la Făgăraș.

O surprindere foarte plăcută ne au făcut iubii oaspeți din Basarabia. I-am primit cu dor și drag Joi în 13 August a. c. când în marș regulat traversau străzile Făgărașului, la grădina Mexico, unde-i accepta o masă întinsă și bogată, pentru 300 de persoane. Aceasta pregătire este a se mulțumi d-lui prefect Dr. Octavian Vasu.

După primirea cunoștințelor și ocuparea locurilor s'a binecuvântat și început masa cu rugăciunea obicinuită prin protopopul Borzea.

Corul dascălilor cântă imnul regal, ascultat de întreaga obște în picioare, iar tarafel de lautarie delectează oaspeții cu cântări alese naționale. Era o mare bucurie când dl prefect Dr. Octavian Vasu, toastează pentru acești bavi învățători cari au venit să vadă Ardealul. Arată și ille ce erau în Basarabia — unde a petrecut și dânsul și a lucrat ca voluntar la desrobirea neamului, cu mari primejii — iar astăzi se poate bucura de roadă câștigată și se bucură că poate saluta ca un descendent al lui Radu Negru pe dascălii basarabeni în cel mai frumos oraș al României-Mari în Făgăraș. Un Basarabian răspunde în graiul dulce românesc cu cuvinte moldovenești.

Vicariul N. Popa luând cuvântul își arată marea bucurie de care e cuprins, când poate saluta pe frații noștri basarabeni de același neam, sânge și lege, scăpați de sub cnuta muscălească și le dorește, ca cu înțelegere să continue învățătura românească, delătându-le cu stăruință curentele primejdioase

se s'au ivit în Basarabia, ch'ar între fiii acestui neam. Răspunde un Basarabean cu cuvinte mai vechi moldovenești, Dl Codrea vorbește ca de încheiere, arătând munca ce a dezvoltat o și dânsul în Basarabia pentru desrobirea neamului, făcând școală în Basarabia, în anul din urmă a pribegiei, și dorește sporii Basarabenilor în munca lor școlară. Il îndeamnă să nu uite, în drumul către Sibiu, a și ridica ochii spre munții dela stânga și vor vedea hăra mândră și frumoasă, închisă pe virful Negotului, unde astăzi și muzeul național de veacuri trecuți în lumea duhurilor se veselesc cu noi — Mihail, Horea, Cloșca și Crișan. Cu aceasta alegorie, care nu a prea prins, se părea încheată toată serbarea cu cuvântarea revizorului nostru școlar, — dar acam a fost aclamat protopopul Borzea și chemat la cuvânt. Dânsul arată că e greu a vorbi după atâția oratori, — dar totuși pentru completarea tabloului împlinește dorința învățătorilor. Arată, că și dânsul a fost învățător în ținutele sale — cunoaște din praxă greutatea acestei tagme și arată, că răsplata învățătorului nu este ca a neguțtorului care grabnic își vede dobânda capitalului vărsat în afacere și se bucură de acea dobândă pe când răsplata învățătorului este abia după moarte, este răsplata în ceru.

Și adevărată este vorba strămoșilor noștri „quem dei oderunt pedagogum fecerunt”. Năcașuri ca învățători veți mai avea, că e mult întunec de luminat în sânul neamului românesc și că suntem numai rarul vântes îngurgite vâsto și preoți și dascăli. Arată, că suferințele Basarabiei au fost și ale noastre, că elevii din Ardeal știau de răpirea Basarabiei, de anul 1812 și de anul 1878 — și cântau cântarea „Românie mână dulce, eu mă duc din sânul tău — căci dușmanul crud mă smulge. — Trăiește mă despart de tine” etc. — Arată, că acumă când salută pe cei 250 învățători basarabeni în Făgăraș — l se improspătează și Siberia cu chinurile ei de roble, arată că și românii din Ungaria și Ardeal au avut două Siberii blăstămate și ruinătoare pentru neamul românesc; una mai veche a catolicismului cu inquiziția, care ne-a cerut multe jertfe, și desbinarea neamului românesc la 1700. Arată foarte la înțeleș, că urmele inquiziției se pot vedea în castelul

plâns și jelit cu sinceritate de toși. Toși locuitorii orașului l'au petrecut până la gloapă și din generație în generație i-se păstrează numele, ca al unui om nobil, corect și neprihănit, care a trăit și a muncit pentru ceilalți, nu pentru sine.

E mult decând erau astfel de oameni în lume. Azi nu mai sunt!

Poesii populare.

Frunză verde ruplă 'n cruce,
Badea vine și se duce,
Dor îmi lasă, dor aduce.
Bate vântu' și nu înceată,
Dorul badii mă săgeată.

Frunză verde de sacșau,
Dorul meu bade și al tău,
De s'ar face podișor,
Podișor numat de dor,
Ca să treacă dot cu dot,
Și noi bade amândoi.

Fă-mă doamne ce mi t face,
Fă-mă pasăre de argint,

Cu arpele de vânt,
Ca să zbor unde-mi dor
Și să trag unde-mi drag.

Sub tuță de rozmarin,
Șade badea și bea vin,
Și mă face să t închin,
Focul poate de suspin!

Trag năframa pe obraz,
Să t închin cu mult năcaș:
„Să umbli bade cu bine,
Dar vest, nu-ți uita de mine!”

Ce te uști bade la mine?
Ort gândești că nu-mi stă bine?

Iubește-mă bade dragă,
Până-s cu năframă neagră,
Că dacă mi-oi săpun,
Cinci și șeasă m'or tubi!

Cine n'are dor pe lume,
Să vie la mine arume,
Că eu am atâta dor,
Se pot vinde tuturor.

Cine nu t mâncaș de rele,
N'are ce-și cânta de fele,
Se mă lase să cânt eu,
Că m'a mâncai destul rău.

Măi badiță badișor,
Lasă-ți dorul mal domol,
Nu l mal tot mâna la mine,
Că-mi perd capul după tine!

Trandafir de pe ogoară,
Spune-mi bade și te joară,
Mal ai altă lelișoară?
Că de ai alta mal dragă,
Eu mă las și zac beteagă.

Și zdrobiță de-al tău dor
Eu mă las în drum să wor,
Se mă calce carele,
Să se mire fetele,
Ce rele's dragostele!

Maria Anghel.

din Făgăraș, în capela din castel, la spatele Vergurei fecloare catolice — o ușă, zidită la stânga, o deschizătură în zidul cel masiv și neted.

Prin această ușă erau conduși osândiții ortodoxi români, cari nu voiau a-și părăsi legea română ortodoxă — erau duși în brațele de fer ale Vergurei, care în dragostea ei catolică le zdrăbea și zdrobite cădeau în abisul deschis — ce se poate vedea la partea stângă a capelei.

Când veți vedea toate acestea în castel nu vă veți mai mira pentru ce Radu Negru cu al sei români ortodoxi au trecut la Câmpulung și a întemiat statul, de unde ne-a sosit astăzi mântuirea tuturor Românilor.

S'a dus la Câmpulung, ca să scape de această Siberie-rece, de aceste brațe de fer reci ale Vergurei catolice! Păre-că mai voia a spune domnul protopop, că urmele Siberiei catolice se mai văd și astăzi în Ardeal, ca niște triste remanescențe, la românii gr.-catolici — cari se fac a nu pricepe că desăbinarea lor de către bis. ortodoxă a fost un act politic pusat de Habsburgi, cari astăzi nu mai au nici o putere asupra neamului românesc. Biserica catolică propagă catolicismul internațional, în mama noastră biserică ortodoxă română este biserică națională.

Mai aminti se părintele protopop Borzea și ceva de Negoful, — pe care dl Codrea vedea încheiată hora muncitorilor naționali, spunând, că în timpul din urmă i-s'a dat numele la acest munte de *Pákocsi Csucs*, ca și când ar fi voit a spune, că de acolo din înălțime macenicii naționali au văzut și cunosc bine și acum pe toți acei muncitori români cari au dat nucle pentru facerea gardului unguresc în Ardeal și Ungaria și înclină pentru descălii români. După aclamații îndelungate se încinge o horă generală — după care se vizitează castelul cu urmele inquiziției catolice și apoi ne-am despărțit cu drag de iubii ospați, cari și-au continuat drumul spre Sibiu, cu tren separat.

Unul dintre cei de față.

Elevele Primite

în „Institutul surorilor de ocrotire din Cluj,” pe sesiunea 1919—20.

Ancușa Silvia, Văltug. Babeș Silvia, Ruja. Bădilă Elena, Turnișor. Blăescu Victoria, Lugoj. Blaga Elena, Mercurea. Broșteanu Ana, Reșița. Buda Maria, Bădăfalău. Bucurciu Veturia, Arpașul de sus. Buzea Vokhța, Mășul-mare. Călburean Eugenia, Boian. Cămpăan Susana, Polana. Blăncuț Ciora Ana, Veștem. Ciulean Eugenia, Băbeni. Cohan Ana, Tornea. Colceri Ana, Sibiu. Coșeși Sabina, Zărneci. Corceșu Elvira, Indol. Corma Emilia, Tur. Crista Maria, Dobra. Dămboiu Valeria, Brașov. Doican Ana, Sebeșul de jos. Dragoman Paraschiva, Tichindeal. Dumbrăvescu Gafea, Sâncel. Fecheticiu Victoria, Mediaș. Fels Berta, Sibiu. Fleck Nell, Sibiu. Foltean Salomea, Alba-Iulia. Găscu Emilia, Bellinț. Gavrilescu Victoria, Tântaril. Gebauer Marta, Brașov. Gebauer Wilhelmina, Brașov. Glăschner Mariana, Brașov. Glăja Cornelia, Hundrubechl. Henegăr Ileana, Lanorâm. Hudea Sofia, Hendorf. Ilea Elisabeta, Răsnov. Ioan Ana, Sâncel. Ioncu Maria, Chișinău. Istrate Aurelia, Tențiu. Izip Rozalia, Sântona-săsească. Jula Sofia, Var. Keiterman Grete, Sibiu.

Keiterman Iosefina, Sibiu. Knall Frieda, Sibiu. Lațcu Elena, Caransebeș. Lupan Cornelia, Chișbaia. Manclu Silvia, Sibiu. Maniu Elena, Arad. Moldovan Virginia, Vidrașeu. Manta Maria, Gurariulul. Marcu Elena, Șpring. Marin Olimpia, Boroșinul-mic. Morariu Aurelia, Juriel de câmpie. Morariu Silvia, Juriel de câmpie. Muntean Maria, Planul de jos. Neagu Maria, Cinadie. Oana Răveca, Planul de sus. Oancea Letiția, Dobârca. Olariu Cornelia, Gloagiu de sus. Olteanu Ana, Ludoșul de murăș. Oltean Elena, Veza. Ongyert Clotilda, Bistrița. Oros Maria, Marin. Păcurariu Alexandrina, Mercurea. Pan St. Maria, Cristian. Păno Silvia, Sibiu. Popa Maria, Sibiu. Pop Domnica, Sibiu. Pop Lucreția, Daia Română. Pop Veturia, Tohanul-Vechiu. Pop Wilhelmina, Macra. Popoviciu Ana, Solomon. Popoviciu Eugenia, Arad. Popoviciu Maria, Ocna-Sibiului. Rusu Ana, Velcheriu Răsu Maria, Tur. Sabo Augustă, Tur. Sârbu Ana, Sibiu. Seldel Ana, Dej. Simons Iosefina, Sibiu. Stănuț Paraschiva, Săvăș. Soceneanț Ana, Săcel Stănescu Silvia, Turda. Sucu Maria, Cluj. Teleguțiu Cornelia, Abrud-Sat. Theil Gabriela, Sibiu. Vișla Maria, Făgăraș. Wolff Emma, Sibiu.

Aviz!

Toate elevele Institutului Surorilor de Ocrotire au a se prezenta la Internat în strada Mănăștur (Salvarea) Cluj, în ziua de 25 Septembrie s. c.

Lista obiectelor

ce trebuiesc aduse de Surorile de Ocrotire la intrarea în Internat. Rufe (minimum): 6, cămași de zi 6, cămași de noapte, 6, pantalonii 3, brasleră (lăiță arușe), 3, fusta alba, 6, părechi ciorapi, 6, stergare, 6, servete de mază, 6, cârpe de bucătărie, 12, batiste, 12, cârpe albe, 2, capoadă, 2, părechi ghete 1, sac pentru rufe, 1, țol.

Un tacâm complet: 3 farfurii, 1 farfurie mare de servit mâncarea, 1 ceașcă, 1, sticlă de apă, 2 linguri de supă, 2 cuțite, 2 furculițe, 2 lingurițe.

Dr. Iulia Moldovan m. p.
secr. general.

Congresul meseriașilor.

— Raport special. —

Pe ziua de 14 l. c. au fost invitate la o consfătuire în Sibiu, toate societățile de meseriași de pe teritoriul administrat de Consiliul Dirigent. La chemarea aceasta au răspuns 17 societăți, cari s'au reprezentat prin 47 de delegați. Dacă trenurile ar comunica azi regulat, n'ar fi rămas nici o societate fără de a se reprezenta la această consfătuire, unde s'au întrunit reprezentanții meseriașilor dela Bistrița până jos la Nădlac și Banat. Numărul acesta frumos de delegați precum și scrisorile de aderență, cari au sosit la adresa convocatorilor, arată că meseriașii români sunt pătrunși de însemnătatea ce o are pentru ei o organizare temeinică și largă, care se cuprindă în cercul ei toate interesele meseriașilor.

Din programul bogat și bine alcătuit amintim aici numai punctele mai principale din care se poate ușor judeca ținta la care doresc să ajungă meseriașii. Și anume ei doresc: să facă pentru toate societățile de meseriași statute egale; să înfrunească într-o puternică „Uniune” toate societățile; să edifice o foaie de specialitate pentru

meseriași; să facă un birou central cu funcționari salariați dar răspunzători; să înființeze o puternică bancă a meseriașilor, care să provadă pe membrii „Uniunii” cu mașini, cu unelte și cu materii brute și să stea membrilor în ajutor la desfacerea produselor lor; să se îngrijească de ocrotirea ucenicilor și de ajutorarea callor cari doresc să se așeze ca măiestri în orașe; se intervină la guvernul din București, ca să aranjeze cursuri pentru diferitele meserii, la care să se perfecționeze măiestrii noștri, cari voiesc să se așeze la orașe mai mari; afară de acestea s'au mai discutat o mulțime de alte probleme, cari de cari mai interesante și mai însemnate pentru viitorul clasei noastre de mijloc.

Ședința s'a ținut în localul Reuniunii sodalilor români din Sibiu și a fost deschisă în lipsa președintelui dl Victor Tordășianu prin substitutul său dl George Poponea. După deschidere a luat conducerea dl Ioan Băilă, preș. reun. meseriașilor români „Andreiana” din Sebeșul-săseș, funcționând ca notari dl Stefan Duca (Sibiu), și dl Ilie Măgean (Săliște).

Niciodată nu s'a văzut la o adunare de meseriași o discuție atât de frumoasă ca de astădată. Programul prezentat de convocatori a fost acceptat în întregime, ca bază pentru pertractările la Congresul proiectat a se ține în Alba-Iulia la sfârșitul lui Octombrie a. c. Cu pregătirea lucrărilor pentru Congres a fost însărcinată o comisiune, care și-a început activitatea. Îndemnăm toate societățile de meseriași, să discute în sinul lor problemele schițate mai sus, ca la Congres să fie cristalizate dorințele și doleanțele (plăngerile) meseriașilor. Cine dorește să aile informațiuni mai precise, să se adreseze Reuniunii sodalilor români din Sibiu, str. Bruckenthal nr. 17.

Raportor.

Informațiuni

† Vasile Hărpău, Cu părere de rău înregistrăm știrea, că un tânăr de mare speranță, rigorosant în medicină, *Vasile Hărpău*, după lungi și grele suferințe pricinuite de o boală contractată în cursul războiului, a încetat din viață în 4 Septembrie a. c. la crele 2. d. a. în etate de 28 ani. E deplăns de îndureratul său tată Elieșu Hărpău, țaran fruntaș în Ucea de jos, de neconsolata sa logodnică Silvia Bențiu, de sora sa Irina măritată Clauja și de alți rudeni. A fost înmormântat Duminecă, în 7 Septembrie, la orele 3 d. a. în cimiterul din Ucea-de-jos. Odihnească în pace!

† Ionel Stefan Popp. Corpul ofițerilor din Batalionul nr. 1 „Avram Iancu” cu durere aduce la cunoștință încetarea subită din viață a camaradului *Ionel Stefan Popp*, sublocotenent în rezervă, întâmpinată în ziua de 4 August la orele 3 p. m. În mormântarea a avut loc la 7 August orele 6 p. m. în cimiterul bisericii române gr.-cat. din Abrud. Fie-l țărina ușoară!

† Andreiu Joandrea, culegător-tipograf din tipografia arhidiecezană din Sibiu, a decedat Sâmbătă și a fost înmormântat Mărti, în 16 Septembrie, în cimiterul central din loc. Fie-l somnul ușor.

† Dr. Victor Raicu, avocat în Sibiu, după lungi suferințe, a adormit în Domaniul în sanatoriu din Geoagiu, unde merse să-și caute vindecarea boalei pe care și-a contractat-o în cursul războiului, pe vremea când se afla în Rusia, ca prizonier. Dar nu și-a putut afla vindecarea, pentru-că boala sa era o boală, care nu iartă și care nu se vindecă. A murit în etate de 38 ani, deplâns de neconsolata sa mamă, de sora-sa Maria Pop nasc. Raicu, de frați și alte rudeni. Remășițele sale pământești au fost aduse la Sibiu și înmormântate luni, în 15 Septembrie, în cimitirul central din loc. Actul înmormântării l'a sevărit domnul protopop N. Togan. Odihnească în pace!

Ordin. Dela comandamentul zonei de supraveghiere primim spre publicare ordinul următor: Conform ordinului comandamentului zonei de supraveghiere numărul 4221 din 10 Septembrie a. c. oricărei persoane, societate sau asociații, cari doresc a ține petrecere, întrunire, sau spectacol, sunt obligați, ca cererile să le adreseze cu 15 zile înainte de a avea loc aceste întruniri, etc. la comandamentul garnizoanei, arătându-se: Cine provoacă întrunirea, scopul, locul, numărul persoanelor cari vor participa (aproximativ), programul, dacă are loc un concert, serbare sau întrunire.

Taxele hornarilor. Reprezentanta orașului Stolțu a urcat încă în anul 1917 taxele hornarilor pentru curățirea hoanelor cu 50%, iar acum Consiliul Dirigent din Sibiu a îngăduit o nouă urcare de 150%, astfel că față de taxele din statutul orășenesc, urcarea e de 200%. Proprietarii de case din Sibiu sunt în drept a cere, ca taxele să le plătească chiriașii, fiecare pentru locuința pe care o ținea închiriată. Taxele nouă se scotesc dela 1 Iulie a. c.

Scad prețurile în București. Cei din zărele din București, că acolo ghetetele (păpușii), cari se vindeau până aci cu câte 300 de Lei părechea, se capătă acum și cu prețul de 200, ba și sub 200 Lei și totuși nu trec, pentru că nimel nu-le cumpără. Și așa cum e la ghetete, e și la celelalte mărfuri: scad prețurile, pentru-că nu sunt cumpărători. Prin urmare cine face scumpețea? Publicul, care dă negustorului prețul pe care-l cere pentru marfa de care are trebuință (ori poate că nici nu are), înloc se aștepte până se cumînțește negustorul și nu cere prețul nebunștii pentru marfa pe care ar putea se o dea și mai ieftin. Leacul cel mai bun în contra scumpețel este deci punerea în grevă a cumpărătorilor. Nu mai cumpere nime nimică până nu scad prețurile!

Clinica din Cluj în strâmtoare. Cei din zărele din Cluj, că la clinica de acolo e mare lipsă de medicamente, de pansamente, de instrumente, astfel că bolnavilor nu li se

măi poate da îngrijirea de mal înainte. Dar e lipsa mare și de lemne și de cărbuni. Cu medicamentele la tot casul stăm rău, pentru că au se fie aduse din străinătate, cu mari greutăți și cu mare încunjar. Dar de lemne și de cărbuni tot ar putea se poate cineva grije, ca aceștia baremi să nu lipsească la clinica din Cluj!

Omorâți de un șrapnel. Doi lăcătuși din Covasna au găsit în pădure un șrapnel. L'au dus acasă și s'au pus să-l desfacă pentru a folosi materialul pentru mesele lor. Dar lucrând la desfacerea șrapnelului, acesta a explodat și pe unul l'a omorât la moment, iar pe celalalt dintre lăcătuși l'a vulnerat atât de rău la stomac, încât după chinuri grele în ziua următoare a murit și el. O nouă pildă tristă, că nime să nu se apuce de desfacerea șrapnelului, deoat numai aceia cari se pricep la desfacere.

Anunț școlar. Spre orientarea acelor părinți, cari și-au înscris copiii la liceul „George Lazăr” din Sibiu, se publică următoarele: 1. Elevii, cari înă n'au prezentat toate certificatele și documentele, ce trebuiau prezentate la înscriere, precum și aceia, a căror certificate au fost restituite, sunt provocați să aducă, respectiv trimită toate aceste acte subsemnatei direcțiuni (edificiul liceului) în cel mai scurt timp. 2. Părinții elevilor trecuți peste limita de vârstă prevăzută în lege, adică trecuți de 12 ani, cari au cerut ca fiii lor să fie primiți în cl. I. a liceului, sunt poțiti să se prezinte până la 22 Septembrie a subsemnatei direcțiuni, având ale împărtăși informațiuni de importanță. 3. Se aduce la cunoștința elevilor, cari s'au înscrie la liceul nostru, făcând trecerea de la școala civilă, reală superioară sau comercială, că examenul de primie, împreună cu cel de diferență, se va ține la sfârșitul lunii Octomvrie c., într'o zi care se va fixa ulterioar. Acest restimp li-se acorda menționatilor elevi, ca se potă prepara cu succes examenul și până atunci vor putea cerceta lecțiile în calitate de elevi extraordinari. Aceia, cari au preparat examenul și vor să-l treacă la începutul lui Octomvrie, sunt admisi, având a se prezenta spre acest scop subsemnatei direcțiuni până la 1 Octomvrie c. 4. Examenul de corigență se vor ține în 29 și 30 Septembrie c. Sibiu, 17 Septembrie 1919. Direcțiunea liceului „George Lazăr”.

Afară cu streinii! Nu dela noi cumva ci din Austria. Anume, guvernul din Austria-de-jos a dat poruncă aspră, ca toate persoanele sesite în țeară după 1 August 1914, deci după izbucnirea războiului, se plece din țeară, și părăsească teritoriul austriac și anume, până la 27 Septembrie mai târziu. Amânare se poate ecorda numai în casuri de boală grea. Măsura aceasta s'a luat în vederea lipsei de alimente și de locuințe.

Spesele lui Wilson. Președintele Statelor Unite din America, domnul Wilson, a prezentat Congresului o socoteală amănunțită despre cheltuielile pe cari le-a avut la Paris câtă vreme a luat parte la ședințele Conferenței de pace. Socoteala e cam mare, dar Wilson roagă Congresul, se iee în considerare scumpețea cea mare care domnește la Paris și se încuviințeze achitarea notelor prezentate. Foala din care scoatem notița deasupra nu ne spune, cam cât face socoteala dela Paris a domnului Wilson; dar dăm cu gândul, că nu va fi mai mare decât a unui mic delegat dintre al noștri dela Paris.

La șpelel făcut de filiali „Crucea roșie din Sibiu” au încurs următoarele dăruiri: Din comuna Bungard 129 ouă, 1,05 kgr. de slănină și cor. 50,50. Din comuna Săsăuș 350 ouă, 8 kgr. de slănină și caș și 7 pâni. Alimentele acestor s'au colectat cu ajutorul fetițelor din sat. Pentru toate aceste daruri, menite pentru soldații răniți din spitalele din Sibiu, se exprimă donatorilor cea mai călduroasă mulțumită.

Din Orăștie. Ni-se scriu următoarele: În spitalul din Orăștie este așezat un număr mai mare de soldați bolnavi și răniți, cari au fost aduși de pe frontul dela Tisa. În prezența acestor soldați în ziua de sft. Maria a aranjat „Reuniunea femeilor române din Orăștie” un matineu. Cu aceasta ocazie s'au executat cântări de cor, declamări, iar părintele Ioan Moța a vorbit despre însemnătatea zilei. După serbare damele din Reuniune au servit soldaților cozonaci, țigarete, vin, cărți și gazete. O parte din daruri au fost făcute de Reuniune, o parte de mai mulți binefăcători din oraș. Soldații au avut o zi de bucurie, de asemenea publicul, care a luat parte la serbare în număr foarte mare. În zilele viitoare Reuniunea femeilor va aranja al doilea Matineu.

Concurs. Secția regională din Sibiu a „Socetății pentru ocrotirea orfanilor din războiu”, publică concurs pentru 40 locuri la Școala de servicultură Vitițescu—Mironianu din Iași, având în program: cultura vermillor de mătase, a inului și a cănepei, țesutul, neveditul, teoria boțurilor (culorilor) din plante, economia casnică, țesutul covoarelor românești, broderia și gospodăria. Sunt preferite orfanșii de războiu, cari vor fi asistate la școală de secția regională; celelalte vor plăti dela 1000—1200 Lei anual. Cursul ține 5 ani. Școala e cu internat. Se cere etatea 12—17 ani (pentru orfane 12—15 ani) și absolvirea claselor primare. Petițiunile să se trimită cât mai îngrabă la secția regională Sibiu strada Friedenfeis 16, I, 7, unde se află programul școlii și informațiuni privitor la cele ce trebuie duse la intrarea în școală.

Redactor responsabil: Nicolae Bratu
Editura și tiparul: „Tipografia Poporului”
Cenzurat de: Bratu.

Concurs.

Ministerul de Instrucțiune și Culte București, prin adresa la No. 62 a făcut cunoscut societății Ocrotirea Orfanilor de războiu sect Stolțu, că a luat hotărârea să repartizeze în școlile de economie casnică, 50 orfane.

În urma acestora, comitetul județean Sibiu provoacă pe mamele și tutorii orfanilor ași înalnta cererile cu următoarele certificate:

1. Certificat că are cursul primar, complet terminat. 2. Certificat că are vârsta aproape de

14 ani. 3. Certificat că sunt sănătoși și fără defecte corporale. 4. Să albe haine, încălțăminte, rufărie pentru corp, cel puțin 3 schimburi și necesariile pentru pat. De preferat sunt orfani de ambii părinți. Pot fi în asemenea cazuri chiar frați și surori.

În interesul orfanilor, rugăm să se trimită cât mai în grabă cererile, la adresa dnei Letița Dr. Bologa, Str. Șaguna No. 6.

Comitetul județean Sibiu al Socetății pentru ocrotirea orfanilor din războiu.
Nr. 750/1919.

Un băiat

priceput și cu creștere bună, în etate de 14 ani, se primește să învețe tipografia. A se adresa la tipografia „Foala Poporului” în Sibiu, strada Măcelarilor Nr. 12.

Caut un morar

care să se priceapă și la motor și la hîină, să fie totodată și mașinist. Adresa: Ana Augustin Silea: Veștem Nr. 38, jud. Sibiu

2 ucenici

se primește la învățatură de rotărie. Se albe etatea până la 14 ani. A se adresa la Vasile Fleschin, rotar în Rășnitar

Caut o fată

curată la băiatul meu de 14, an cu toată încreștinerea, ca plată după tocmeală.

Maior Georgescu.
Strada Ierni No. 36;

Cine știe ceva ?

Despre Savu Muntea din Ocna-Sibliului. A servit la Regimentul de honvezi 23, Baon III, Comp. 1. In anul 1914 a fost pe frontul Calitel, de când li s'a perdut urma.

Este rugat cel ce are vre-o știre, să anunțe la soția lui Maria Savu Muntea în Ocna-Sibliului, Strada Mică No. 22.

1—2 învățăcel

primesc în atelierul meu de măsuri, Nicolae Boiță m. măsuri, Săliște No. 442.

Un taur

roșu, etatea un an și 10 luni de rassa Pintzgauer, este de vânzare în Tilișca No. 48, poșta Săliște.

Moșia

(cca 40 jug. cat), a fostului soțar com. Marlu din Illembav să vinde din mână liberă pe lângă condițiuni favorabile. Doritorii să se adreseze la cancelaria adv. Dr. Mátyás în Sibiu unde vor primi informațiunile necesare. Moșia se poate cumpăra și în întregitate și separat, după parcele.

Se caută

George Negrea, caporal la Regimentul 24 de honvezi, Compania 2. In 26 August 1914 a dispărut. Eu au cercetat în tot felul. Iată să află ceva. Voi fi recunoscătoare celei persoane care îmi va putea da vre-o știre la Paraschița Negrea soția lui în Herman, Strada Gării No. 936 jud. Brașov.

De vânzare

o moșie de 60 jug. cat, cu o cură, o casă cu prăvălie și orșimă. Amănunte de mai aproape se dau la proprietar Văd. Aulneftă Dordea, proprietar mic în Păuca, p. a. Blaj, județul Alba de Jos.

Mașină de treerat

cu motor de benzină și trileer (Dreschkasten) cu sită dublă, ușor de transportat, se poate găsi pe timpul treeratului la Adresa: Sibiu, str. Rideli Nr. 23.

Mașină de scris

sistem „Jost“, provăzută cu toate utenaliile necesare, folosită puțin, se află de vânzare la Administrația „Foala Poporului“.

La Depositul Mașinelor dela
**Reuniunea Economică
Săsească Ardeleană**
SIBIU, Strada Sărel Nr. 22

se află de vânzare în deposit cu preț convenabil:
Toate felurile de pluguri, grape de fier, mașini de sămănat, mașini de cosit iarba, greble de fân, mașini de tăiat rapi, și alte mașini și unelte economice de felul acesta. Mai departe hârlețe de fier, lopeți, potecoave, sârmă pentru legat fân, cingătoare de spargă, etc., etc. Fiecare agricultor înainte de a cumpăra să meargă să vadă lucrurile acolo.
Roate de tois pe ales.

„MERCUR“

Bancă și întreprindere gen. de Comerț
SIBIU, Strada Cisnădiei No. 49.

Casa de schimb

**cumpără și vinde
efecte publice la
cursul zilei. Pro-
vincia prin corespon-
dență telegrafică.**

Adresa telegr.: Mercurbank Sibiu.

Primul Magazin Românesc

♦♦♦ în SIBIU ♦♦♦
de **pelărie și Opinci,**
precum și **încălțăminte**
.. bună numai la firma ..

GEORGE LIMPEDE

Piața Brânzei Nr. 9
așteptând sprijinul nu cu vorba ci cu cumpărarea să părăsim comerțul românesc, fiecare client știe, că precum în trecut cu o păreche de încălțăminte a făcut 500.000 de pași, nici acum nu va umbla mai puțin. Datorința fiecărui Român adevărat este să facă o probă de cumpărare și precum va fi servit, așa să sprijinească firma de mai sus.

INȘTIINȚARE.

Am onoare a informa onor. public, că m'am retras din firma
A. Henrich & W. Müller
fabrică de pielărie, mulșumind pentru încrederea acordată.
Cu toată stima
Wilhelm Müller.

Totodată îmi permit a aduce la cunoștința onor. publ., că am înființat în piața noastră **Saggasse No. 14** sub firma protocolată la tribunalul de comerț

Frații Müller & Gerber

un magazin de pielărie, rugând a transmite și nouă aceiaș încredere care ați acordat firmei de până acum.

Cu toată stima
Frații Müller & Gerber

AND. RIEGER

Prima fabrică ardeleană de mașini agricoli, turnătorie de fier, Sibiu.
Pentru sezonul de toamnă, am fabricat o mare cantitate de :

Teascuri de vin _____
Mori de struguri _____
Mașini de desfăcut cucuruz _____
Mașini de tăiat paie _____
Mașini de tăiat napi _____

executate solid ; recomand procurare timpurie.

Depozit de Calcium Carbit.

Josif BODNAR

ARAD, str. Weltzer No. 11
Telefon 11—41.

**Cump., vinde și reparaază
MAȘINI
DE SCRIS**

Articli de stabilimento: Panglici, hârtii Carbeau, fârburi stencyle, hârtii de birou și blocuri reglater de Cassă etc. în ori-că cantitate. Atelier de reparațiuni cu instalație electrică. Primește lucrări de Dactilografică și reproduceri.

Se caută

o călă de morav sau chiar morar învățat, la moara din Sadu. Adresa: George Matei, morar și arândași în Sadu, poșta Cisnădie, județul Sibiu.